

Utred hur gruppen illegala invandrare påverkar kommunens ekonomi, svar på motion (SD)

Förslag till kommunstyrelsens beslut

1. Kommunledningsförvaltningen förslag tillstryks

Förslag till kommunfullmäktiges beslut

1. Motionen besvaras med hänvisning till att en kostnadsutredning har genomförts.

Ärende

Jonas Anderson (SD) har i en motion den 13 oktober 2016 föreslagit kommunfullmäktige att uppdra till kommunstyrelsen att genomföra en kostnadsutredning av hur illegala invandrare som grupp påverkar Linköpings kommuns ekonomi.

De huvudsakliga frågeställningar som motionen berört är vad kostnaderna innebär för den kommunala verksamheten:

- I direkta kostnader för exempelvis försörjningsstöd och dylikt
- I indirekta kostnader som följer av undanträngningseffekter

Kommunledningsförvaltningens genomgång visar att de kostnader som verksamheterna faktiskt kan koppla till ”illegala invandrare” är små. Visst mörkertal/problem att härleda finns dock, men omfattningen bedöms som liten. De kostnader som framkommit är i storleksordningen 500 – 800 000 kr. Detta ska samtidigt sättas i relation till Linköpings kommuns totala omsättning på drygt 9 miljarder kr. Några indirekta kostnader som följer av undanträngningseffekter har inte kunnat påvisas. Därmed anses påverkan på Linköpings kommun ekonomi vara begränsad och Kommunledningsförvaltningen föreslår att motionen ska anses besvarad.

Beslutsunderlag:

Tjänsteskrivelse - Utred hur gruppen illegala invandrare påverkar kommunens ekonomi, svar på motion (SD), 2019-03-11

Motionen

Bakgrund

Sverigedemokraterna Linköping, kom in med en motion till fullmäktige den 13 oktober 2016 där det uppdrogs till kommunledningsförvaltningen att besvara denna.

Kommunledningsförvaltningen har definierat gruppen illegala invandrare eller papperslösa som att det avser personer som antingen sökt uppehållstillstånd och fått avslag alternativt personer som tagit sig till Sverige illegalt.

Kommunledningsförvaltningen har bett utbildningsförvaltningen, överförmyndarenheten, social- och omsorgsförvaltningen inkomma med svar på frågeställningarna:

- Finns det på förvaltningen eller enheten några kostnader som kan kopplas till illegala invandrare, såsom för försörjningsstöd eller indirekta kostnader som till exempel kostnad för skolgång.
- Finns det på förvaltningen eller enheten undanträngningseffekter kopplade till dessa eventuella kostnader?

Respektive förvaltningen eller enhet har lämnat följande svar:

Inom *Utbildningsförvaltningen* finns inga omfattande kostnader inom detta område även om det förekommer. Avseende förskolan så har inte gömda familjer rätt till förskola, inte ens allmän förskola 3-5 år. Det går inte att ställa sig i kö utan att uppge personuppgifter och om personnummer saknas (asylsökande) ska deras dossiernummer anges. Gömda saknar även dessa uppgifter.

Inom grundskolan förekommer ett fåtal gömda elever men eftersom uppgifterna kring dessa elever hanteras på samma sätt i systemen som om att de vore elever med skyddad identitet kan visst mörkertal finnas. Utbildningsförvaltningen söker statsbidraget "Gömda barn" för eleverna, men bidraget täcker inte de kostnaderna Linköpings kommun har för elevernas skolgång. En uppskattad kostnad för dessa elever ligger mellan 90 och 100 tkr/elev (efter statsbidraget), det inkluderar grundersättning, utjämningspeng, ryggsäcksmodell (ersättning till nyanlända) och ev. ersättning för barn med extraordinärt stöd. Uppskattningen i antal är att det förekommer "en handfull" individer, det skulle ge en total kostnad på ca 500 000 kr men bör sättas i relation till utbildningsförvaltningen totala budgetomslutning på ca 3 miljarder.

Överförmyndarverksamheten har inte haft några kostnader för personer som befinner sig i kommunen utan tillstånd. Överförmyndarnämnden tillsätter god man för ensamkommande barn efter det att Migrationsverket eller socialnämnden aviserat behovet. Den dag ungdomen blir 18 år, får beslut om uppehållstillstånd eller lämnar kommunen upphör godmanskapet. För vuxna

personer gäller folkbokföring i kommunen för att godmanskap eller förvaltare skulle kunna bli aktuellt.

Social- och omsorgsförvaltningen uppger att gruppen illegala invandrare eller papperslösa inte söker sig till Social- och omsorgsförvaltningen för att ansöka om ekonomiskt bistånd. I några enstaka fall har de kontaktats av frivilligorganisationer som önskat rådgöra kring situationen för personer som befinner sig illegalt i Sverige, ingen av dessa har resulterat i något utbetalat bistånd. Vid enstaka tillfällen söker EU-medborgare som, utifrån direktiven kring fri rörlighet, vistats i Sverige en period men som vid kontakten med socialförvaltningen bedöms sakna uppehållsrätt. Dessa personer erhåller bistånd till en hemresa, vilken kan ske med flyg eller buss.

Socialförvaltningen har under 2018 beviljat 6 hemresor för målgruppen, vilket är betydligt färre än 2017 (23 st.). Ytterligare en EU-medborgare var aktuell hos socialförvaltningen men dennes hemresa beviljades via återvändarprogrammet och bekostades därför inte av Linköpings kommun. Det är svårt att redovisa ett exakt belopp, ett genomsnittligt belopp som är rimligt borde vara cirka 2 500 kronor per resa vilket ger en total kostnad på ca 15 000 kronor 2018. Det har även beviljats bistånd till tillfälligt boende och mat till ca 4 av de EU-medborgare som väntat på hemresa. Kostnader för detta går inte att få fram ur vårt system men uppskattningsvis handlar det om ca 400 kr/natt samt 58 kr/dag avseende mat. Personerna har fått boende och mat för ca en vecka/person.

När det gäller ensamkommande, så är de som socialförvaltningen hanterar inte illegala, de är här under asylprocessen, om de eventuellt får avslag på asylansökan är de åter Migrationsverkets ansvar. Innan dess får Linköpings kommun schablonersättning enligt gällande lagstiftning.

När det gäller nya gymnasielagen, så kunde ungdomarna, när de ansökt om uppehållstillstånd enligt den nya lagen, ansöka om Lag om mottagande av asylsökande m.fl. (LMA) i avvaktan på beslut. Det pengar som beviljats med stöd av LMA, går att återsöka från Migrationsverket. Innan dess beviljades dessa ungdomar inget ekonomiskt bistånd. Den möjligheten fanns t o m 30/9 2018. Oklart om Migrationsverket hanterat alla ansökningar ännu.

Bostadsenhetens verksamhet tillhandahåller boenden till kommunanvisade nyanlända som anvisas till Linköpings kommun genom Migrationsverket. Dessa personer har uppehållstillstånd och därmed rätt till bosättning i kommunen enligt lag om mottagande av vissa nyanlända för bosättning. Utöver det tillhandahåller verksamheten olika typer av boendeformer till brukare vars behov av insats i form av boende utretts med stöd av socialtjänstlagen på AFI/IFO. De personer som är aktuella i dessa målgrupper är per definition inte ”illegala invandrare”.

Sammanfattningsvis är de kostnader som verksamheterna faktiskt kan koppla till ”illegala invandrare” små. Visst mörkertal/problem att härleda finns dock men omfattningen borde ändå ses som liten. Detta ska samtidigt sättas i relation till Linköpings kommuns totala omsättning på drygt 9 miljarder. Några indirekta kostnader som följer av undanträngningseffekter har inte kunnat påvisas. Därmed anses påverkan på Linköpings kommun ekonomi vara begränsad och kommunledningsförvaltningen föreslår att motionen ska anses besvarad.

Ekonomiska konsekvenser

De ekonomiska effekterna är begränsade. De uppskattade ”synliga” kostnaderna som har upptäckts uppgår till ca 500 – 800 000 kronor.

Jämställdhet

Det finns inga behov av att göra jämställdhetsanalys i ärendet.

Samråd

Samråd har skett med ekonomicheferna inom Utbildningsförvaltningen, Social- och omsorgsförvaltningen och chefen för överförmyndarenheten. Samtliga tillstyrker förslag till beslut.

Information eller förhandling enligt lag (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet

MBL-information eller förhandling är inte påkallad.

Kommunledningsförvaltningen

Paul Håkansson

Beslutet skickas till:
Kommunfullmäktige
Motionären